

RZYMSKOKATOLICKA PARAFIA
p.w. Wszystkich Świętych
96-061 Dmosin, Kołacinek 20A
tel. 0-46 874 60 07
ARCHIDIECEZJA ŁÓDZKA

XVIII-WIECZNA DZWONNICA PRZY KOŚCIELE PW. WSZYSTKICH ŚWIĘTYCH W KOŁACINKU

PROGRAM PRAC KONSERWATORSKICH I RESTAURATORSKICH

**AUTOR OPRACOWANIA:
KATARZYNA PRZESMYCKA**

PROBOSZCZ PARAFI
pw. Wszystkich Świętych
w Kołacinku
[Signature]
ks. Benedykt Węglewski

LISTOPAD 2009

Katarzyna Przesmycka
mgr Katarzyna Przesmycka
konservator zabytków
93-347 Łódź, ul. Leszczyńskiej 10/12 m. 43
tel. (42) 645 75 62, 601 526 980

1. Wstęp

1.1. Przedmiot opracowania

Przedmiotem opracowania jest budynek dzwonnicy przy kościele p.w. Wszystkich Świętych w Kołacinku, gm. Dmosin.

1.2. Cel i zakres opracowania

Celem ekspertyzy jest ocena stanu technicznego budynku dzwonnicy oraz opracowanie programu prac konserwatorskich z uwzględnieniem metod i materiałów.

Zakres opracowania obejmuje:

- badania i oględziny budynku,
- inwentaryzację uszkodzeń wraz z dokumentacją fotograficzną,
- analizę i ocenę stanu technicznego budynku,
- opracowanie programu prac konserwatorskich i zaleceń.

1.3. Podstawy formalne opracowania

Podstawą formalną niniejszego opracowania jest zlecenie ks. Benedykta Węglewskiego, proboszcza Parafii p.w. Wszystkich Świętych w Kołacinku.

1.4. Podstawy merytoryczne opracowania

1.4.1 Karta ewidencyjna zabytków architektury i budownictwa – Dzwonnica przy kościele parafialnym p.w. wszystkich Świętych

1.4.2 Biuletyn Informacyjny konserwatorów Dziel Sztuki, nr 2, 2000; nr 2 i 3, 2001

1.4.3 Oględziny i badania budynku dzwonnicy w listopadzie 2009 roku.

2. Opis budynku dzwonnicy.

Kościół wraz z dzwonnica położony jest w centrum wsi Kołacinek. Kościół wzniesiono w XVIII w, dzwonnica pochodzi prawdopodobnie z tego samego okresu. Dzwonnica usytuowana jest bezpośrednio przy kościele parafialnym, po jego północno-zachodniej stronie.

Ok. 1930 r. zmieniono w niej więźbę dachową, pokrycie dachu oraz szalunek zewnętrzny. Budynek, wzniesiony na planie kwadratu, wykonany jest z drewna i ma konstrukcję szkieletową. W narożach oraz w osi ścian dzwonnica posiada słupy wzmocnione poziomymi ryglami i ukośnymi zastrzałami. Zastosowano łączenia ciesielskie na czop, w kilku miejscach wzmocnione drewnianymi bolcami. Dzwonnica z zewnątrz jest oszalowana pionowo: deski nabijane są na nakładkę – deski zbite do czoła z listwą w miejscu łączeń, w górnej kondygnacji tylko do czoła. Przykryty został dachem namiotowym, czteropółaciowym, który podczas ostatniego remontu został pokryty blachą ocynkowaną. Rynny i rury spustowe również wykonane są z blachy ocynkowanej. Dach zwieńczony jest metalowym krzyżem. Podmurówka wykonana jest z kamieni polnych, od strony północnej związanych zaprawą wapienną. Podwalina jest dębowa, łączona w narożach na zamek. Wszystkie elewacje mają cechy wspólne: są jednoosiowe w przyziemiu, w górnej części znajdują się po dwa otwory okienne z drewnianymi żaluzjami. Podziały poziome wyznaczają listwy okapowe. Wejście do dzwonnicy, przesunięte w prawo, umiejscowione jest na północnej ścianie dzwonnicy; drzwi są drewniane, klepkowe, dwuskrzydłowe. Deski ułożone są w dekoracyjną „jodełkę” i dodatkowo nabite metalowymi guzami. Wewnątrz dzwonnica nie jest oszalowana. Podłoga jest drewniana na legarach.

Do tylnej, północnej ściany dzwonnicy wtórnie dostawiono niewielkie pomieszczenie z cegły mieszczące toaletę.

Obecnie dzwonnica nie spełnia swojej funkcji użytkowej, wykorzystywana jest jako podręczny magazyn. Dzwony znajdują się na metalowej konstrukcji obok dzwonnicy.

Elementy konstrukcyjne dzwonnicy stanowią:

- podwalina o wym. 30 × 25 cm
- słupy o wym. 25 × 22 cm
- belki o wym. 27 × 22 cm
- miecze i krzyżulce o wym. 16 × 16 cm
- krokwie o wym. 16 × 16 cm
- deskowanie dachu z desek gr. 25 cm
- deskowanie ścian zewnętrznych z desek o gr. 32 mm z listwami umocowanymi na łączeniu desek

4. Proponowany program prac konserwatorskich

1. Wykonanie dokumentacji konserwatorskiej stanu zachowania obiektu przed konserwacją
2. Rozebranie ceglanej przybudówki
3. Demontaż szalunku, żaluzji okiennych i zdeintegrowanych elementów konstrukcyjnych
4. Rozebranie pokrycia dachu, rynien i rur spustowych
5. Konserwacja krzyża i elementów metalowych drzwi (zawiasy, skobel) dzwonnicy
6. Demontaż podłogi
7. Wzmocnienie fundamentów
8. Wymiana podwalin
9. Oczyszczenie i impregnacja dobrze zachowanych elementów drewnianych preparatem Fobos M-4
10. Wymiana zniszczonej części szalunku i elementów konstrukcyjnych i zastąpienie ich nowym drewnem
11. Wymiana ołączenia dachu
12. Pokrycie dachu gontami
13. Wykonanie i zawieszenie nowych rynien i rur spustowych
14. Montaż żaluzji okiennych drewnianych
15. Impregnacja ognioochronna preparatem Ogniochron
16. Wykonanie powykonawczej dokumentacji konserwatorskiej

5. Wnioski i zalecenia

1. Na podstawie badań, oględzin, pomiarów i analizy stanu technicznego stwierdzono, że ogólny stan techniczny budynku dzwonnicy jest niezadowalający. W szczególności złym stanie są podwaliny i okna budynku.
2. Oceniono, że ze względu na zły stan zachowania podczas prac konserwatorskich wymiany będą wymagały:
 - belki podwalinowe,
 - żaluzje,
 - ok. 20-30% desek poszycia i wszystkie listwy,
 - ok. 10-15% elementów konstrukcyjnych,
 - pokrycie dachu i obróbki blacharskie.
3. Wszystkie nowe elementy drewniane powinny być suche – wilgotność nie większa od 15% i nie powinny mieć kory. Wszystkie nowe elementy drewniane przed wmontowaniem zaimpregnować przez kąpiel w preparacie Fobos M-4.

Katarzyna Przesmycka
mgr Katarzyna Przesmycka
konserwator zabytków
93-347 Łódź, ul. Leszczyńskiej 10/12 m. 43
tel. (42) 645 75 62, 601 526 982

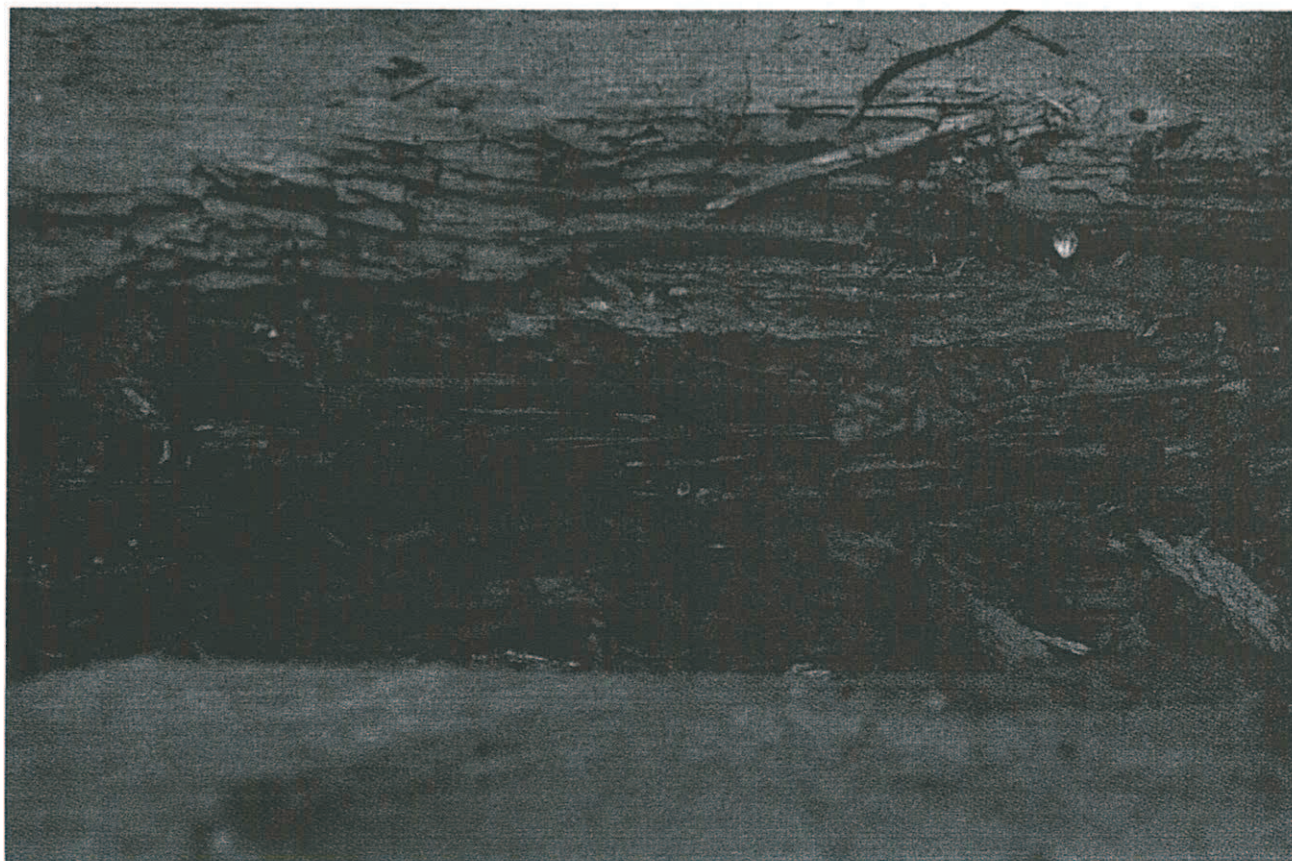
Fot. 1. Dzwonnica przy kościele pw. Wszystkich Świętych w Kołacinku

Fot. 2. Dzwonnica przy kościele pw. Wszystkich Świętych w Kołacinku

Fot. 3. Więźba dachowa

Fot. 4. Zniszczone belki podłogowe

Fot. 5. Przybudówka z tyłu dzwonnicy

Fot. 6. Drzwi dzwonnicy